

УДК 378.145-147+616-01/-099
DOI 10.11603/m.2414-5998.2023.1.13821

А. О. Волосовець¹

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5225-1480>
ResearcherID V-9923-2019
Scopus Author ID 57200612076

І. С. Зозуля¹

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-8496-9876>
Scopus Author ID 57200612268

О. В. Іващенко¹

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-2866-707X>

І. В. Вербицький¹

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-3388-5012>

О. Г. Крамарева¹

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-0766-0496>

А. В. Бойко¹

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-5041-8654>

Т. М. Волосовець¹

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-3961-2456>

Д. С. Савченко²

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-2496-2728>

¹Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, Київ

²Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Київ

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ СТРУКТУРИ КОНЦЕПЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 222 «МЕДИЦИНА»

**A. O. Volosovets¹, I. S. Zozulya¹, O. V. Ivashchenko¹, I. V. Verbytsky¹,
O. G. Kramareva¹, A. V. Boiko¹, T. M. Volosovets¹, D. S. Savchenko²**

¹Shupyk National University of Healthcare of Ukraine, Kyiv

²Bogomolets National Medical University, Kyiv

FEATURES OF THE MODERN STRUCTURE OF THE CONCEPTION OF EDUCATIONAL ACTIVITIES FOR THE EDUCATION OF MASTER'S LEVEL STUDENTS IN SPECIALTY 222 "MEDICINE"

Анотація. У статті викладено основні особливості розробленої в Національному університеті охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика концепції освітньої діяльності з підготовки здобувачів магістерського рівня за спеціальністю 222 «Медицина» та аналіз навчальної програми для майбутніх студентів-медиків, які відповідають сучасним умовам проведення навчання та актуальним викликам і дозволяють засвоїти та практикувати ряд загальних і фахових компетентностей, що формують зі студента висококваліфікованого та професійного спеціаліста, який зможе зробити свій внесок у збереження здоров'я нації та надавати якісну медичну допомогу, рятуючи життя тисячам майбутніх пацієнтів.

Ключові слова: додипломна освіта; медицина; концепція; освітня програма.

Abstract. This article describes the main features of the concept of educational activities for the preparation of master's level applicants in the specialty 222 "Medicine" and the analysis of the curriculum for future medical students, which meet the modern conditions of training and current challenges. Such program allow to learn and practice a list of general and professional competencies that form a highly qualified medical professional, who will be able to contribute to the preservation of the health of the nation and provide quality medical care, saving the lives of thousands of patients.

Key words: undergraduate education; medicine; concept; educational program.

© А. О. Волосовець, І. С. Зозуля, О. В. Іващенко та ін.

Вступ. Сучасні тенденції в організації та проведенні освітнього процесу в Україні мають цілий ряд унікальних особливостей, обумовлених не менш унікальними умовами, в яких доводиться проводити навчання студентів-медиків. Починаючи з 2020 р., основним трендом в організації навчального процесу стало використання дистанційних форм навчання, пов'язаних із необхідністю ізоляції та дотримання карантину через пандемію COVID-19 [3]. Довготривала підготовка студентів у такому форматі мала свої переваги та недоліки. З одного боку, вона зменшувала можливість напруження практичних навичок, але надавала більше уваги опрацюванню теоретичних питань і давала можливість більш ретельного контролю з боку викладача за рівнем засвоєння інформації студентами [5].

В 2022 р. формат навчання змінився ще більше, що було обумовлено вторгненням російських військ на територію України, руйнуванням критичної інфраструктури і прямою загрозою для життя студентів та викладачів. Значною мірою це відобразилося на процесі навчання у вигляді значних перерв у навчальному процесі та зростання частки самостійної роботи студентів і дистанційного або змішаного навчання [1, 6]. Крім того, як епідемічна загроза, так і війна призвели до зростання актуальності цілого ряду медичних дисциплін, на яких необхідно зробити акцент у підготовці молодих медиків [2].

У зв'язку з вищезазначеними змінами у парадигмі вищої медичної освіти, Міністерство охорони здоров'я України за допомогою команди профільних експертів з усієї країни розробило новий стандарт вищої медичної освіти зі спеціальності 222 «Медицина» для другого (магістерського) рівня вищої освіти [4], в якому було враховано всі новітні тренди у вищій медичній освіті та зроблено вектор не тільки на адаптацію навчального процесу до нових вимог та потреб, але і на подальшу трансформацію освітнього процесу згідно з загальними європейськими стандартами у рамках євроінтеграції України в освітній простір Європейського Союзу.

Мета статті – представити досвід створення сучасної структури концепції освітньої діяльності з підготовки здобувачів магістерського рівня за спеціальністю 222 «Медицина» у Національному університеті охорони здоров'я імені П. Л. Шупика.

Теоретична частина. На основі вказаного стандарту в Національному університеті охорони здоров'я імені П. Л. Шупика в рамках процесу лі-

цензування щодо отримання права на проведення додипломної підготовки студентів було розроблено концепцію освітньої діяльності Національного університету охорони здоров'я імені П. Л. Шупика з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня за спеціальністю 222 «Медицина», на основі якої, у свою чергу, було створено унікальну освітньо-професійну програму «Медицина» з підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня у галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Програму цю було створено для підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі знань «Охорона здоров'я» для подальшої роботи у медичній галузі країни, які будуть здатні ефективно та професійно відповідати на складні проблеми в галузі охорони здоров'я, здійснювати висококваліфіковану професійну та деонтологічно спрямовану медичну активність, проводити якісні доброчесні наукові дослідження у медичній сфері та впроваджувати доказові інновації в лікувальний процес в умовах кризи та складних викликів сьогодення.

Метою ж вищезазначеної концепції було створення організаційно-правничих та соціально-економічних умов для забезпечення високої якості вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» шляхом приведення її стандартів до вимог вищої медичної освіти у Європейському Союзі та ефективного менеджменту наявних матеріально-технічних, кадрових і фінансових ресурсів НУОЗ України імені П. Л. Шупика.

Реалізується дана мета шляхом виконання низки поставлених завдань, що включають створення в закладі сприятливого освітнього середовища для суб'єктів навчання з інтеграцією додипломного та післядипломного етапів вищої медичної освіти, інтеграцію сучасних освітніх технологій, академічних основ медичної науки і предметної медичної практики, проблемно-орієнтований характер теоретичного та клінічного навчання майбутніх лікарів, фокусування розробки і проведення навчального процесу з першочерговим урахуванням потреб та інтересів студентів. Важливими елементами реалізації концепції є також всебічна імплементація деонтологічних основ та принципів комплаєнсу в практичні аспекти навчання й дотримання засад академічної доброчесності в процесі викладання та проведення наукової діяльності.

Для досягнення мети та ключових завдань реалізації Концепції освітньої діяльності Національного університету охорони здоров'я імені П. Л. Шупи-

ка за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у навчальному закладі створено цілісну та інтегровану систему здобуття вищої освіти за спеціальністю 222 «Медицина» шляхом формування якісного освітнього середовища для здобувачів вищої освіти.

Основою його створення у НУОЗ є компетентнісний та студентоцентризований підходи. Освітній процес здійснюється з використанням студентами індивідуальних освітніх траєкторій, проблемно-орієнтованого навчання, сучасних інформаційно-комунікативних, цифрових та симуляційних технологій. Основними формами організації освітнього процесу в НУОЗ є: лекції, практичні заняття, семінари, самостійна робота студентів, консультації, курація пацієнтів, виробничі практики, цикли симуляційного навчання.

Освітній процес орієнтований передусім на індивідуальну роботу зі здобувачами освіти, що забезпечує ефективне функціонування освітнього середовища. Персоналізований підхід забезпечується за рахунок самостійного обрання студентами своєї індивідуальної освітньої траєкторії, комбінації освітніх та вибіркових компонентів, курсів за вибором.

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається у формі поточного контролю, підсумкового контролю та атестації. Основними формами поточного контролю є поточне опитування, тестовий контроль, складання практичних навичок, захист історій хвороб. Основними формами підсумкового контролю є підсумковий модульний контроль, заліки, диференційовані заліки, усні та письмові іспити.

Для контролю якості освіти виноситься система компетенцій, що визначена в стандарті вищої освіти підготовки на другому (магістерському) рівні в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» [2], та відповідні блоки змістових модулів, що складають нормативну частину змісту підготовки фахівців. Важливим аспектом актуалізації навчальних дисциплін в НУОЗ є зміна доступних для трансформації 25 % блоків програми для досягнення більш вираженого наголосу

Список літератури

1. Дистанційне навчання як інформаційно-комунікативна технологія додипломної підготовки лікарів з педіатрії в умовах сучасних викликів / О. П. Волосовець, О. В. Виговська, С. П. Кривопустов [та ін.] // Медич-

на важливих лікарських дисциплінах сьогодення. Так, збільшено кількість вибіркових дисциплін, що стосуються невідкладних станів та катастроф, військово-медичної підготовки, інфекційного контролю та епідеміології, реабілітації пацієнтів різного профілю.

Остаточна перевірка здійснюється під час атестації здобувачів вищої освіти. Атестація здобувачів освітнього ступеня магістра за спеціальністю 222 «Медицина» відбувається у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту (ЄДКІ), який складається з таких компонентів, як: інтегрований тестовий іспит «Крок 1» та «Крок 2»; об'єктивний структурований практичний (клінічний) іспит (ОСКІ); міжнародний іспит з основ медицини; іспит з англійської мови професійного спрямування. Оцінювання якості підготовки фахівців здійснюється під час атестації в терміни, що передбачені навчальним планом.

Висновки та перспективи подальших досліджень. У результаті належного засвоєння компонентів освітньої програми у здобувача вищої освіти має бути сформований цілий ряд компетентностей. Основною та інтегральною компетентністю є здатність студентів розв'язувати спеціалізовані задачі, зокрема інноваційного і творчого характеру, та практичні проблеми у медичній сфері, а також здатність до постійного продовження навчання протягом професійної діяльності та здатність до самоосвіти. В той же час концепція та розроблена на її основі навчальна програма дозволяють засвоїти та практикувати 17 загальних і 28 фахових (спеціальних) компетентностей, що формують зі студента висококваліфікованого та професійного спеціаліста, який зможе зробити свій внесок у збереження здоров'я нації та надавати якісну медичну допомогу, рятуючи життя тисячам майбутніх пацієнтів.

Перспективи подальших досліджень полягають в імплементації у навчальний процес у Національному університеті охорони здоров'я імені П. Л. Шупика сучасної освітньо-професійної програми підготовки здобувачів магістерського рівня за спеціальністю 222 «Медицина».

на освіта. – 2020. – № 3 (88). – С. 9–12. DOI 10.11603/me.2414-5998.2020.3.11435.

2. Порядок організації безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я в НУОЗ Украї-

ни імені П. Л. Шупика. – Режим доступу : <https://nuozu.edu.ua/d/dostup/polozhennia-pro-strukturni-pidrozdily/5346-poriadok-orhanizatsii-bezperervnoho-profesiinoho-rozvytku-fakhivtsiv-u-sferi-okhorony-zdorovia-v-nmapo-imeni-p-l-shupyka>.

3. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466.

4. Стандарт вищої медичної освіти зі спеціальності 222 «Медицина» для другого (магістерського) рів-

ня вищої освіти. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/11/09/222-Medytsyna.mahistr.09.11.pdf>.

5. Distance Education. – Access mode : <https://www.tandfonline.com/toc/cdie20/current>.

6. Naidu S. Building resilience in education systems post COVID-19 / S. Naidu // *Distance Education*. – 2021. – Vol. 42 (1). – P. 1–4. DOI 10.1080/01587919.2021.1885092. Available at: <http://osvita.ua/vnz/add-education/glossary/7701/>.

References

1. Volosovets, O.P., Vyhovska, O.V., Kryvopustov, S.P., Kuzmenko, A.Ya., Loginova, I.O., Chernii, O.F., ..., Kovtun, O.V. (2020). Dystantsiine navchannia yak informatsiyno-komunikativna tekhnolohiya dodyplomnoi pidgotovky likariv z pediatriyi v umovakh suchasnykh vyklykiv [Distance learning as an information and communication technology for undergraduate training of doctors in pediatrics in the conditions of modern challenges]. *Medychna osvita – Medical Education*, 3(88), 9-12. DOI 10.11603/me.2414-5998.2020.3.11435 [in Ukrainian].

2. (2021). Poryadok orhanizatsiyi bezperervnoho profesiinoho rozvytku fakhivtsiv u sferi okhorony zdorovya v NUOZ Ukrainy imeni P. L. Shupyka [The procedure for organizing the continuous professional education of healthcare specialists at the Shupyk National University of Healthcare of Ukraine]. Retrieved from: <https://nuozu.edu.ua/d/dostup/polozhennia-pro-strukturni-pidrozdily/5346-poriadok-orhanizatsii-bezperervnoho-profesiinoho-rozvytku-fakhivtsiv-u-sferi-okhorony-zdorovia-v-nmapo-imeni-p-l-shupyka> [in Ukrainian].

3. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dystantsiine navchannia vid 25.04.2013 r. № 466 [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine On approval of the Regulations on distance learning dated 25.04.2013 No. 466] [in Ukrainian].

4. (2021). Standart vyshchoyi medychnoyi osvity zi spetsial'nosti 222 «Medytsyna» dlya druhoho (mahisterskoho) rivnya vyshchoyi osvity [Standard of higher medical education in specialty 222 “Medicine” for the second (master’s) level of higher education]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/11/09/222-Medytsyna.mahistr.09.11.pdf> [in Ukrainian].

5. Distance Education. Retrieved from: <https://www.tandfonline.com/toc/cdie20/current>.

6. Naidu, S. (2021). Building resilience in education systems post COVID-19. *Distance Education*, 42(1), 1-4. DOI 10.1080/01587919.2021.1885092. Retrieved from: <http://osvita.ua/vnz/add-education/glossary/7701/>.

Отримано 26.01.23
Рекомендовано 31.01.23

Електронна адреса для листування: healermaster@gmail.com